

To je nesramna laž bila. No in kdo jo je prvi v nemške liste v Gradec poslal?

Iz Krapja. (Toča). Letošnje spomladanske dneve, posebno pa celi april, nam je pustil Vsemogočni, da so ugajali vsaki rastlinici in tako je vse v najlepšem redu se dalo opraviti pa tudi vse lepo rasti, da je človečje srce veselilo se, ko je gledal po polji, ker je vse lepo rastle in obetalo veliko pa veselo dobrega. Ali česar se človek veselil, mu rado spodleti. Po polji je bilo prav lepo vse, posebno pa žita so bila takšna, da malo kedaj, pa tudi drugo je bilo vse prav lepo, zimina ali jarina. Toda uže začetka maja začeli so nas plašiti deži, burje, plohe in tudi večkrat povodnji in to je trpelo naprej tako dolgo, da nas je obiskala 17. t. m. ob $\frac{1}{2}$ 3. uri strahovita toča, ki je prilomastila od Velike Nedelje, iz ormoškega okraja v Ljutomerski, in tako je ropatala kraj Ljutomera skozi Kameuščak, Lokavec, Grlavo, Krapje čez Muro na Ogrsko. Na več škode je storila rži, ta je na nekterih prostorih tako vtla pobita, da na njivah po oral velikih bi se nebi nabralo betevja črez 4 suope. Zato so tudi cenilni možje škodo cenili tako, da so izrekli: rž je vzelo popolnem, pšenico pa do $\frac{2}{3}$. To je hud udarec za najlepši del Murskega polja. Pa še to ni bilo zadosti. Dne 21. t. m. nas je pozdravila ojstra slana, ki je po polji storila precej škode, zimini posebno pa jarini. Tudi 23. smo imeli strašno nevihto z dežem in drobno točo. Bog pomagaj! Josip.

Od Nove cerkve. (Več žalostnih, kakor pa veselih novic.) Dnes smo pokopali mlado ženo, mater trojih otrok, katerih starejše še le komaj 3 leta šteje. Umrla je za kozami ali osepnicami, ki ne nehajo po farah ob južni strani Pobjorja razsajati. — Pri svinjah je pa „preči ogenj“ ali vrančni prisad kmetovalcem že obilno škodo napravil. Kedaj se bode vendar najšlo pravo zdravilo zoper to „svinjsko kugo“? — Mraz pretečenega tedna je tudi pri nas veliko škodoval! Po vinogradih se zimski pozreb še močno pozna; sedaj nam je še pa slana nekaj mladik, posebno pa koruzo, fižol in krompir jako pošmodila. Ali kdo bi se čudil, da nas Bog z nadlogami vsake vrste obiskuje, ker ljudje ne nehajo božjo jezo si nakopavati. Nobeden shod ne mine, skoraj že nobena nedelja ne preteče, da bi se hudobni fantalini, nesramni ponočnjaki ne pretepavali. V Šmartnem, (kakor je „Gosp.“ že poročal) so bink. ponedeljek kmečkega fanta tako topli, da je kmalu potem umrl. V kratkem času zaporedoma so se pri nas, kakor pri vseh sosednjih farah, fantje pretepavali. Nekteri novo cerkveški pobalini so iz teh ponočnih bitok hudo raztolčene glave domu prinesli. Upamo, da bode naš občespoštovani občinski predstojnik, g. Janez Jamnik, kateri je bil te dni soglasno zopet za župana izvoljen — takšne shode ponočnjakov tem bolj ojstro preganjal, ker vidi, da občina v njega zaupanje stavi, ter mu je na stran dala skoraj same mlade in krepke sve-

tovalce. Občinski možje! stopite za lepi red na noge! Dobri farani vam bodo hvaležni. Naposled naj še pohvalo izrečem onim hišam, ki so v praznik sv. Rešnjega telesa štiri postaje ali „evangelije“ tako lepo okinčale in preč. cerkvenemu predstojništvu, ki nam je naše pokopališče prav lepo ozaljšalo. Priskrbelo je namreč nov velik križ, ker stari je bil v 36 letih strobnel. Podobo, ki meri nad 2 metra, zrezal in pobarval je g. Jožef Brenko iz Frankolovega — za samouka res prav lepo delo! Les za novi križ sta pa dva farana darovala. Bog jima povrni! Tudi obzidje pokopališča se je na novo ometalo, tako da ima naše staro pokopališče pomlajeno lice!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so se odpeljali na Česko in bili sijajno sprejeti v Pragi, kder ostanejo do 4. junija pri svojem sinu cesarjeviči Rudolfu; potem podajo se v Kraljevigradec in v Olomuc. Ker se nemčurji in judje tega potovanja neizmerno bojijo, zato mora imeti velik političen namen. Nekateri pravijo, da bode prišlo do kronanja našega cesarja s česko krono; neverjetno to ni, ako pomislimo, kako nemški Bismark sline cedi po lepej českej deželi. Zato kaže, da se narodi na Českem pomirijo in v starej zvestobi ukrepajo. — Nemški liberalci, ob enem več ali menje očitno prusački Bismarkovci, hujskajo Nemce zoper ministra Taaffeja in zoper ministerski ukaz, naj se na Českem s českimi strankami česki uraduje, češ, da je „nemštvo“ v nevarnosti. Tudi na Štajerskem pričeli so ti hujskači glasiti se; tako v okrajnem zastopu v Weizu, pa tudi v Mahrenbergu je nekdo 42 posestnikov (?) naščuval, da so prošnjo podpisali zoper narodne pravice Slovencev do slovenščine v šoli in uradu. — Na Koroškem v Velikovci je 10. junija volitev za deželni zbor. Kaj Slovenci v tej reči ondi delajo, o tem ne čujemo nič, ne beremo nič, ko bilo bi mrtvo vse! — Slovenski listi v Ljubljani so poslanca Žvegeljna, ki je med nemčurje in liberalce všel pozabivši svojo slovensko kri, ter nedavno obrekoval kranjske narodne poslance grofa Hohenwartha in kneza Windischgräza, strahovito zdelali. Očitali so mu leganje, nehvaležnost do dr. Bleiweissa, ki je nekdanji fantiča Žvegeljna očetu grofu Hohenwartha priporočil tako, da je bil v orientalsko akademijo sprejet, dobil vedno večje službe in sedaj postal bogatin in baron; grajali so na njem dosledno brez značajnost, častilakomnost, neko omazano dunajsko pravdo; vse to pa je ta kranjski odpadnik in renegat mirno v žep vteknil. Za Slovence je mrtev pa tudi v drugem oziru! — Veliki posestniki kranjski so Litjskega „viteza brez konja“ znanega Vesteneka izvolili za deželnega poslanca; narodna stranka se volitve ni hotela udeležiti. Vestenek bo težko dolgo se veselil svojega poslanstva, ker bodo nekateri zbori, zlasti pa česki in

kranjski, bržčas razpuščeni. — General Uhacij je zliti dal 2046 novih centov težko kanono, ki poganja 56 kilo težke šrapnele, v katerih vsakem je 640 krogelj, celih 4755 metrov daleč. — Magjari začeli so se med seboj klati. Grof Zichy-Ferraris je laui moral državno tajništvo odložiti, ker so mu očitali, da je se bogatil na državne stroške. Vsled tega je se sprl z večimi plemenitaši in je bil nedavno od grofa Karolija v dvoboju obstreljen, da je moral umreti; sedaj je zopet slišati o nadaljnjih dvobojih. Celó ministru Tiszaju so v državnem zboru oponašali sebičnost. Kalvinski ta magjar se pa za takšno očitjanje niti zmenil ni; to kaže na veliko gnjilobo na magjarskem. — Cesarski patent je baje uže podpisan, vsled katerega bo vojaška pokrajina združena s Hrvatsko. Bog daj! Stavljenje železnice od Siseka v Novi in Karlovac je baje od ogerskega ministerstva uže sklenjeno! Dobro, če je res!

Vnanje države. Železni Bismark je mislil papeža vloviti, da bi mu pomagali nemške konservativne poslance v vselej pokorne hlapce spremeniti. Kot plačilo je obečal z majnikovimi postavami menje strogo postopati. Papež so nedostojno ponudbo zavrgli. Temu pritrdujejo z veseljem vsi katoličani na Nemškem in jih poslanci, ki so tudi res v pruskem državnem zboru odločno zahtevali postavne pravice in svobode za sv. Cerkev. Bismark bo torej prisiljen druge strune napeti ali — odstopiti, ako hoče 9 milijonov katoličanov pomiriti. — Papež so baje sklenili, nemškim katoličanom pa tudi celemu svetu razodeti, zakaj ni bilo mogoče s kratim in zavratnim deloma zaslepljenim lutrovcem Bismarkom pogoditi se! — Francoska vlada ropota zoper katoličanstvo, a s tem pomaga le socijalistom. — Španjolci so hoteli polastiti se mohamedanske države Marokanske v Afriki, toda Angleži in Francozi jim tega ne dopuščajo. — Italijanski kralj je pred državnim zborom zopet povdarjal „narodno italijansko politiko“; to je pa tista politika, ki škili v Trst in našo Gorico, Istrijo in Dalmacijo. — Albanci so nesložni med seboj in se ne upajo prav udariti na Črnogorce. — Bolgari in Rumuni se pisano gledajo zavoljo Dobrudže, ki prav za prav Bolgarom pripada, a Rumuni so njo vsled zadnje turške vojske dobili. — Turški sultan bo moral kmalu ali izpeljati, kar je v Berlinskem miru obečal, ali se pripraviti na konec Turčije v Evropi. Toda tudi v Aziji mu slabo kaže. Arabi so se vzdignoli in ga hočejo odstaviti. — Ruski car je ukazal kmete zbirati in kmetovalskih zborih, da se posvetejejo o potrebah kmetijstva. Glavač nihilistom bil je nemški jud dr. Weimar, ki je sedaj obsojen v prognanstvo na 13 let v Sibirijo. Knez Gorčakov je se odpeljal na Nemško v Baden. Zoper Kitajce zbirajo Rusi vojakov in brodovja. — V Ameriki se Peruvijancem godi hudo; Chilenci so jim vzeli mesto Moquequa, trdnjavo Puerta de los Angeles in pri Takni pobili celo peruvijansko-bolivijansko armado, med tem ko

chilensko brodovje bombardira glavni mesti Callao in Limo.

Za poduk in kratek čas.

Slovani ob nemškej meji.

VIII. Povsod v družbenskem življenji tiščali so Slovana nazaj. Nikjer ga niso trpeli, da bi se poprijel kakšnega častnega rokodelstva. Še pred 200 leti so po nemških mestih v Lužici zahtevali, naj dokaže vsak, ki je hotel biti sprejet v rokodelsko zadrugo ali „ceho“ (Zunft), z rojstvenim listom, da ga ni rodila slovanska mati. Teško tudi so slovanskega človeka sprejeli v mesto tako, da bi mu podelili meščanske pravice. L. 1409 sklenil je lüneburški mestni zbor, da se Slovanu sploh pod nikakšnimi pogoji ne podeli meščanska pravica; če se oženi nemšk meščan, torej svoboden mož, s Slovanko, naj so njiju otroci nesposobni za kakšno javno službo. Vender povsod niso bili tako strogi. Zamogel si je Slovan, če je obogatel, meščansko pravico kupiti, toda mojster rokodelski ali celó mestni svetovalec, to pa ni mogel do l. 1591 biti neben Slovan. Še hiše si Slovan ni smel tako dragoceno postaviti, kakor Nemeč.

Jako zgodaj začeli so Nemci misliti na prepoved slovanskega jezika po sodnijah, uradih in v cerkvi. Pri cerkvenih opravilih prepovedala se je slovanska liturgija, l. 880 sv. Metodiju po papeži Ivanu VIII. dovoljena, precej zgodaj. Prepovedal jo je papež Ivan XIII l. 968. kojega je bil nemško-rimski cesar Oton I. v to posilil. To je tisti cesar, kateri je v Magdeburgu osnoval nadškofijsko stolico vseh škofijstev po Slovanskem ob Labi in Odari. Škofje in jihovi duhovniki bili so sami Nemci in trdni zatirovalci slovanskega življa. Cirilica se je izgubila na severji brez vsakega sledu. Po uradih razglasili so prvo prepoved slovanščine l. 1293 in sicer pri sodniji. Bila sta to nienburški opat in grof Bernhard. V Altenburgu na Turinskem zagrozil je se grof Friderik l. 1327 s smrtno kaznijo vsakemu uradniku, kateri bi po uradih posloval v slovanskem jeziku. Nek škof v Vratislavu je svojim kmetom na Viči ukazal naučiti se v petih letih nemški, če ne, bode jih vse progнал!

Denes sklenemo te sestavke, kateri so nam jasnili nemilo osodo slovanskega plemena ob nemškej meji. Čutečemu slovanskemu srcu mora najmenje težko djati, ako se ga uže nevolja in srd ne polastita. Res hudo pokoraval je se Slovan zavoljo svojega starega greha, kateremu je ime: nesloga! Manjkalo nam je potrebne sloge in vzajemnega postopanja. Vsako pleme, vsaka zadruga, vsaka rodbina delala je na drobljenje narodne sile. Nikedar še niso n. pr. vsi jugoslovanski narodi skupno postopali zoper nasprotnika. Sosedni nam Hrvatje, Srbi in Bolgari so vsak hodili svojo pot; Slovencem niso bili nikdar v pomoč, ako iz-